

Apáti Miklós

Egy mondat a békéről

kevés,
ha eszünkbe jut a történelem,
a történelem köznapi parlandója, vagy
semleges, szöke szünetjele,
kevés,
mert a békének nincsen története,
új szót nem fogan e szó,
mert immár
az építésről sem az épületek
jutnak eszünkbe, csak az újjáépítés,
a hajókról sem az utazás egy kék
végtelenen át, hanem az anyahajókkal
elárasztott tengeröblök,
feszülő repülőgépmotorok, tehát
a tömeges
újra békét, építést követelnek,
mert egy mondat kevés,
mert a béke már nem természetes,
nem anyai,
nem a havasok égkék levegője,
de füst, de rom, de éhezés előérzete,
a szeretetet hívó önfeláldozása,
hogy van remény, hogy van jövő,
hogy a füstben hadonászó

[mondatok között]

váratlanul
felbukkan egy szó: ENYHÜLÉS,
kettő: CSALÁDI BÉKE,

Váci Mihály

Karácsonyi utazás

L

Azt út, mint nyálas csiga, csúszk,
kettős templomtorony a szarva.
A gyöngyházfényű ködgomolyt
a szél csigaházáá csavarja.

A fák sirató asszonyok,
repedtes fekete kezük;
ujjaikon csordul a sírás:
— Irgalmas tavasz légy velünk!

Robogásunkra felfűződnek
a széthullajtott lenge tájak,
mint a parkőr szegesbotjára
szedegeti a papírkákat.

és újra beszélgethetünk,
lakhatunk, étkezhethetünk,
[ajándékozhatunk,
felretéve
másik életünket, mely reménytelen,
mert feláldoztatott,
hát el se hisszük, hogy
[nem lesz mindig béke,
hát el se hisszük az éhezést,
a szomjhalált egy baljós sivatagban,
a képzelet tömegsírja
[egy könnyecseppet mázsolunk,
felroppentjük a végső és sérthetetlen
papírpapírt, a szerelmet,
egy hiábavaló mosolyt vetünk
[szeretteinkre,
míg utoljára bevetjük a földet
gabonamaggal és műanyag-szennnyel.
mert a háborút sem értjük,
a tömeghalált,
a tömeget se értjük, ha békéért
menetel, vonul, s üvölt:
ROHAMRAAA — — —
míg otthon
a gyerekek a rádiót lesik,
hogy megtudják: hol áll a front most,
s hogy hol áll a karácsonyfa majd.

Hiszen ezen a kis országon
gyorsan, mint egy győzelem híre,
átnyílallunk, vagy amíg egy
gyászvár elér az anyaszívbe.

Aki keleti határáról
indul hajnalban útra,
átvág földjén, mire a Nap
derült égét félig befutja.

Torony, eresz, dűlő, barázda
olyan egyforma minden és
mily egyszerű — mint parolára
feléd nyújtott baráti kéz.

2.

Esteledik, s kétségbeesve
rohan velünk, jönne a táj,
ablakok könnye megeredve
felfénylik a vonat után.

Faluk kis őrző anygalkái,
a lámpák követnek, — hiszen
ahol nekik kell szállodogálni
hűvös még a menny.

A karácsony most sárbockorban
jön, nem hóesésben — gyalog.
Kezében égő végű bot van,
játékos villanyoszlopok.

A lombos éj szép karácsonyfa,
alatta jászolok,
körül, sóhajtnak csillagokra
parasztok, pásztorok.

Simai Mihály

Mert összefogtad

(KORMOS ISTVÁN emlékére)

világít Yorick-koponyád
napfürdőznek benne a lányok
lábuk között szerelemgyertya
fölsikíttja a temetőket

Atlantisz nevű úrhajód
világít Yorick-koponyádban
közepétjét a hipofízis
helyén lobog Nakonxipán

napfürdőznek benne a lányok
arcukat kvarcolják szemed
háttérsugárzásában

némán
citálják némely versedet

egy koponya amely szkafander —
egy úrhajó amely belül —
legmélyében porszemnyi szemmel
tekinget — startra kész az úr

szegény Yorick — most hát hová?

három beszélő kakasod
kiált hajnal és árulást
fázós a föld — ráadhatod,
tested levettét álruhád

szegény Yorick — most hát hová?

zöld hó szakad nakonxipáni
zöld hótorlaszok a Tejút
vackor-fejű Nagymedve brummog
„csibém idesüszetek!”
zöld hószálak közt kifeszülnek
a verssorok mint hárfahúrok

s egy koponya amely szkafander
lehull

hogy fölvegye az ember

szegény Yorick — gazdag Yorick
miért is kérdeznék: hová?

fénysebességű úrhajód
senkiholdján mindenkiföldjén
névtáblád arcod változatlan
— csak nevetésed keserűbb

homlokod tarkód mágneses
terében tartod a Világot
s nevedet: ilyen hát a vers
ilyen a sors ez az ítélet

szállsz szállsz és nincs hová
[leszállnod
— mert összefogtad az Egészet

(Folytatás a 11. oldalról.)

— Énekeljétek!
A gyerekek mukkanni se mer-
tek, de Máté rákezdett.

Pásztorok, pásztorok...
A haditudósító kezében ott volt
még a jegyzetfüzet, mosolyogva
hallgatta, amint egyre többen fűj-
ták, aztán láttam, hogy ő is pró-
bálgatja a dallamot.

— Nálunk Jolka lesz január-
ban — szólalt meg, mikor befe-
jeztük. — De ez nagyon szép a
katonáinknak. Gyerünk a kór-
házba, ők is örüljenek.

Az első pillanatban nem ér-
tettem, de ő csak mondogatta,
hogy a katonáknak a kórházban.
Amikor közöltem ezt a többiek-
kel, Vargáné fölállt.

— Azt nem. Nem engedem a
kisfiamat!

— Ne félj, csak énekelni kell.
Ne félj —, és hozzám fordult. —
Gyertek. Te is. Visszakísérem a
gyerekeket. Ne félj.

Indulni készültünk. Vargáné
közben kibontotta a zsákot, elő-
szedte a kenyeret, a cukorba is
belenézett.

— Ha jók lesztek, kaptok cuk-
rot.

Kívül a kutya körülugrando-
zott bennünket, a haditudósító el-
indult hátrafelé a kertbe, ahol
nem volt már kerítés, fogta a kö-
zepső pásztor kezét, és egyre
mondogatta: Ne féljétek.

Megállított bennünket a hadi-
tudósító. Fojtott hangon beszélt,
azt próbálta megérteni velünk,
hogy mindent úgy csináljunk,
mint odahaza. A nagy hármás
ablakot elsötétítették, óvatosan
lépkedtünk, föl kellett mennünk
négy-öt lépcsőn, ott megállított
bennünket.

— Majd szólok — sutlógta, és
benyitott a gyéren világított elő-
szobába. Aztán visszajött a kato-
na és ránk szólt, hogy bemehe-
tünk.

Eros karbol, izzadó testek sza-
ga és a petróleumlámpa bűze
ütött mellbe. Hat ágyat láttam a
nagyszobában, hat sebesültet az
ágyban. Hátral, az utolsónál ott
állt a fehérköpenyes idősecske or-
vosnő, a betegek közül felkötö-
költ kettő, a többi mereven fe-
kült, csak a szemét forgatta fe-
lének.

Akkor a haditudósító mondott
nekik valamit halkán, aztán rá-
szólt a gyerekekre: kezdjétek.

Az első pásztor ki akart men-
ni zavarában, hogy betartsa a
rendezés előírásait, de Máté rá-
szólt, hogy maradjon, mondja
el a szövegét, mintha kívül kez-
dené.

És megcsendültek a tiszta gye-
rekhangok. A betegek közül még
egy felkötökölt, az orvosnő kö-
vér arca megrendült, fölnyúlt a
szeméhez.

A haditudósító mereven mel-
lettem állt, meg-meglökött a kö-
nyökével, ha valami nagyon tet-
szett neki.

ORMOS GERŐ

Háry János

„Felszántom a császár udvarát
Belévetem hazám bú-baját...”

Éneklí Háry János búcsúzásakor — Ko-
dály Zoltán daljátékának végén; folytatá-
sát rejtvényünk vízszintes 15. és függőle-
ges 1. számú sorai tartalmazzák.

VÍZSZINTES: 1. Női név. 6. Kikötőváros
Ausztráliában. 14. Igeképző. 15. Az idézet
első folytatása (zárt betűk: D, C, A, F).
16. Egyfajta korona. 17. Neves angol író
(Robert). 18. „En, Claudius” írója. 19. Eu-
rópa legnagyobb működő vulkánja. 20. Eu-
rópa legnagyobb működő vulkánja. 21. Eu-
rópa legnagyobb működő vulkánja. 22. Merán része. 23. Spanyol
város Madrid és Sanrander közelében. 24.
„A” felülírás. 26. Hatalmas. 27. Európa
Kupa (róv.). 28. Amerikai hírszolgálati
iroda. 29. A lóversenyek „főszereplője”. 31.
Az egyik évszázad. 32. Tempó. 34. Az otthon-
nomban. 36. Művészek. 38. Rácsavar. 40.
Matematika — diáknyelven. 42. Kossuth-
díjas balettművész (Viktor). 43. ASP. 46.
Színművész (Emil). 48. Indulatszám. 49. A
vas vegyjele. 50. „A peleskei nótárius” író-
ja (József). 51. „A barátfalvi...” (Jókai-re-
gény). 53. Cölöprész. 54. Nyerere páros
betűi. 56. Angol grófság. 57. Bukás. 58.
Innivaló — névelővel. 61. Táplálék. 63.
Csavarog. 64. Kvaterkázó. 65. Attila hun
neve.

FÜGGŐLEGES: 1. Az idézet befejező ré-
sze (zárt betűk: M, M, R). 2. „...arat”
(Ady Endre verse). 3. Főváros: Accra. 4.
Griz. 5. Becézett női név. 6. Biztonsági
Tanács névjele. 7. Kis folyó Olaszország
ÉK-i részén. Itt kelt át Julius Caesar I. e.
49-ben, hogy megkezdje a polgárháborút.
(Mai neve: Rugone.) 8. Korjelző rövidítés.
9. Sajog egynemű betűi. 10. Színművész-

rejtvény

nő (Margit). 11. Mutatónévmás. 12. Pedá-
gógus. 13. József Attila verse. 19. Hamis.
20. Szovjet teherautótípus. 21. Megvárja a
legmegfelelőbb időpontot. 24. Kisebb fo-
lyóvíz — névelővel. 25. Palást. 28. Vörös-
marty Mihály költeménye. 30. Tánctal-
énekesnő (Klári). 32. Igevégeződs. 33.
Autós szálló. 35. Egyiptomi hírgyőzőség.
37. Jarművek fontos alkatrésze. 39. Kicsi-
nyító képző. 41. „Ki sokat markol —
...fog”. 44. Rendfokozat. 45. Európai fővá-
ros. 47. Behálózta az egész földet. 49. A
leves után következik. 52. A múlt idő jele.
53. Árúért árut adni. 53. A tejszárítás
mellékterméke. 57. Táplál. 59. Számrend-
szerünk alapszáma. 60. Levegő. 61. Mező-
gazdasági eszköz. 62. Helyrag. 63. Csóna-
kának rajta.

MEGFEJTÉSEK — NYERTESEK

A két héttel ezelőtt megjelent rejtvény
helyes megfejtése: LIVINGSTONE — NI-
AGARA — SEVEN — KEGON — LOFOI
— VICTORIA — TUGELA — MARINA —
A CANDELAS — AKAKA.

A megfejtők közül sorsolással nyertek
és személyesen vehetnek át vásárlási utal-
ványt a szegedi Móra Ferenc Könyves-
boltban (Kárász utca), ahol azonnal vá-
sárolhatnak is érte: Sávai Beatrix, Szeged,
Deák Ferenc u. 2., Tarkó Istvánné, Szeged,
Vajda u. 34/B, Hörömpő József, Szeged,
Szövő u. 33., dr. Farkas Ida, Szeged, Vám
tér 5/B, Hodász Pálné, Szeged. Bal fasor
50/A.

A megfejtéseket postal levelezőlapon
kérjük beküldeni. Beküldési határidő a
megjelenéstől számított hat nap. Címünk:
8740 Szeged, Tanácsköztársaság útja 10.

